

Pruszcz

Wieś szlachecka, parafia własna.

Inwentarze: 1652 r. – ks., grodz. Nakło d. Rel. 75, k. 205-208v; 1699 r. – pola uprawne, ks. grodz. Nakło 146, k. 87v-88;

[1578] Wieś stanowiła własność Marcina Prusieckiego (2 łany, 2 zagrodników); Radzimskiego (2 łany folwarczne), Płaskowskich (4 zagrodników), Bielickich (4 łany, 2 zagrodników) oraz Michała Prusieckiego (łan, 4 zagrodników) [Pawiński, s. 172].

[1618] We wsi było 9 łanów osiadłych, siedziało 6 zagrodników, 2 komorników, 4 rzemieślników, znajdował się też młyn wodny dwukołowy. Ogólna suma obciążeń fiskalnych zamykała się w kwocie 12 fl 2 gr [Parczewski, s. 279].

[ok. 1710] We wsi były 2 dymy oraz półdym [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 81, 95 – czy ten Pruszcz wzmiankowany jako królewszczyzna?].

Pruszcz [parafia]

Parafia rzymsko-katolicka w dawnej archidiecezji gnieźnieńskiej, archidiakonacie kamieńskim oraz dekanacie Więcbork. Do parafii należały: Bagiennica, Kamienica. Prawo patronatu przysługiwało właścicielom Pruszcza. W 1653 r. kolatorami byli spadkobiercy Władysława Witosławskiego.

Drewniany kościół Narodzenia NMP w 1653 r. posiadał 3 altarie. Obecną, murowaną świątynię wzniesiono w 1762 r.

Na uposażenie składały się 3 łany ziemi, rola, którą trzymał młynarz z Pruszcza. Mieszkańcy (*coloni*) płacili meszne w postaci naturaliiów. Wizytacja Stanisława Trebnica podaje, że z Pruszcza było 11 mieszkańców; z Kamienicy – 5 (niegdyś 6) oraz młynarz Smukała; z Bagiennicy – 5 (niegdyś 20). Ponadto dochody czerpano z 3 łąk. Franciszek Grudziński legował, 50 fl.

W czasie przeprowadzania omawianej wizytacji istniała szkoła, w której nauczał rektor Łukasz Szuścik.

Polonia Maior – fontes

Źródła: Fontes TNT XII, s. 275-277;

[plebani]

1653 r. – Piotr Przyłuski [Fontes TNT XII, 1908, s. 276];

1752 – 1768 – Paweł Szwemiński, dziekan wiecborski, kanonik kolegiaty w Kamieniu Krajeńskim, Fontes TNT XIII, 1909, s. 544-545;